

Brehat og Trivalan har i to års forsøg ikke været kraftigt angrebet af gulrust, og sorterne har klaret sig godt udbyttemæssigt. Probus har i årets forsøg klaret sig på niveau med de to andre sorter.

Forsøgsserien er afsluttet.

Vinterhvede – sorter og dyrkning

Vinterhvedesorter

> TOVE MARIEGAARD PEDERSEN,
INNOVATIONSCENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Der er gennemført to forsøg med vinterhvedesorter. To sorter har været tilmeldt firmabetalte sortsforsøg, og fire ekstra sorter er afprøvet for deres indhold af fytase, se første afsnit. I dette afsnit behandles øvrige dyrkningsresultater.

Der er ikke signifikant forskel på udbytterne i gennemsnit af forsøgene, se Tabelbilaget, tabel P4. Der er dog stor forskel på de to forsøg, og derfor er de vist hver for sig i tabel 4, hvor rangeringen af sorter er meget forskellig mellem de to forsøg. Der er 31 hkg pr. ha forskel i måleblandingens udbytte på Lolland og i Vestjylland. På Lolland giver de højeste sorter Govelino og Fritop signifikant mindre udbytter end måleblanding og de øvrige sorter, og samme tendens ses for KWS Emerick. I Vestjylland, hvor der har været et højt ukrudtstryk, er rangeringen af sorterne omvendt, men der er ikke signifikante forskelle i udbytterne, hvilket kan hænge sammen med den store variation i forsøget. Fritop og Govelino er økologisk forædlede sorter.

Det højeste proteinindhold er målt i sorten Govelino på begge lokaliteter, i Vestjylland efterfulgt af KWS Emerick, og på Lolland af Fritop. Dette er dog ikke statistisk underbygget, da proteinindholdet er målt pr. forsøgsled, og ikke på parcellniveau. Informer og KWS Extase er på den danske liste over godkendte hvedesorter til brødhvede i 2021/2022, og Govelino og KWS Emerick er E-hveder (elitehvede) ifølge den tyske beskrivende sortsliste.

Der har været meget lav forekomst af svampesygdomme i forsøgene. Der har ikke været angreb af gulrust, meget lidt meldug og brunrust samt lidt Septoria, se Tabelbila-

get, tabel P4. I tabel 4 ses bedømmelser af sygdomme i de konventionelt dyrkede observationsparceller for de fem sorter. Govelino har ikke været med i observationsparcellerne. Der har kun været lidt gulrust og meldug, men der har været sortsforskelle i angreb af Septoria. Fritop har haft meget brunrust i observationsparcellerne sammenlignet med de andre sorter.

Der har været stor forskel i ukrudtsdækningen på de to lokaliteter. Der er kun mindre sortsforskelle i ukrudtsdækningen ved skridning i forsøget i Vestjylland, hvor ukrudtsdækningen har været 81-90 procent, hvilket underbygger, at sortsvalget alene ikke løser en udfordring med højt ukrudtstryk. I forsøget på Lolland er der større sortsforskelle med 10-30 procent ukrudtsdækning, og der er tendens til lavere ukrudtsdækning i de høje sorter og i Informer.

I forsøgene er der observeret lejesæd i sorterne Govelino og Fritop, dog primært i forsøget på Lolland. Sorter med lange strå egner sig ikke til dyrkning ved høje kvælstofniveauer, hvor der vil være øget risiko for lejesæd. I forsøget på Lolland har de højeste sorter været cirka 20 cm højere end i Vestjylland.

STRATEGI

Vælg altid en vinterhvedesort, der:

- > i prioriteret rækkefølge har effektiv resistens mod gulrust, Septoria, meldug og brunrust
- > har de ønskede kvalitetsegenskaber
- > har givet et stabilt og stort udbytte gennem flere års forsøg
- > har en god højde, så den kan skygge for ukrudtet, særligt ved højt ukrudtstryk
- > har en god stråstivhed for at mindske risiko for lejesæd, særligt ved højt kvælstofniveau og frugtbare jorde
- > er vinterfast.

Overvej eventuelt en sort, der har en kraftigere vækst i efteråret end de typiske konventionelle sorter, der anbefales til tidlig såning, og som udvikler sig relativt langsomt i efteråret.

Ved dyrkning til brødhvede bør der være overvejelser i forhold til afsætning.

TABEL 4. Landsforsøg med økologisk dyrkede vinterhvedesorter, 2021. (P5, P6)

Vinterhvede	Ukrudt, pct. dækning af jord ¹⁾	Kar. for lejesæd ²⁾	Strå-længde, cm	Rå-protein, pct. af TS	Gluten ³⁾ , pct.	Stivelse, pct. af TS	Vend, pct.	Rum-vægt, kg pr. hl	Udb. og merudb. ⁴⁾ , hkg pr. ha	Fhc. for udbytte	Observationsparceller 2021 ⁵⁾			
											Pct. dækning med			
											brunnrust	gulrust	mel-dug	Septoria
2021. Antal forsøg	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	5-6	6-7	14-15
Vestjylland														
Blanding ⁶⁾	86	0	63	8,8	20,0	70,6	24,7	76,1	47,9	100	1,1	0,1	1,4	9
Fritop ⁷⁾	81	1,5	77	8,6	19,9	72,5	22,1	80,7	1,6	103	35	0,3	0	1,4
Govelino	85	0,3	85	9,8	21,7	71,9	24,3	80,7	0,5	101	-	-	-	-
KWS Emerick ⁷⁾	84	0	66	9,7	20,9	70,6	26,7	78,7	-0,6	99	3,3	0	1,7	11
Informier	90	0	65	8,9	18,9	70,6	24,5	76,0	-1,3	97	1,4	0	0,2	4,9
Pondus	86	0	61	8,3	18,1	71,8	26,9	74,2	-5,2	89	9	0	1,6	3
KWS Extase	84	0,3	59	8,5	18,6	70,3	25,1	75,4	-6,1	87	0,3	0,05	1,3	9
LSD									ns	ns				
Antal forsøg														
Lolland														
Blanding ⁶⁾	29	0	76	8,2	15,4	73,0	16,1	79,9	79,0 a	100	1,1	0,1	1,4	9
KWS Extase	30	0	74	8,3	15,8	73,0	15,8	80,3	2,5 a	103	0,3	0,05	1,3	9
Pondus	20	0	74	8,0	17,0	71,6	18,7	77,4	-0,4 ab	99	9	0	1,6	3
Informier	11	0	80	8,8	16,9	72,6	16,2	82,2	-2,9 ab	96	1,4	0	0,2	4,9
KWS Emerick ⁷⁾	20	0	85	9,2	18,2	72,6	16,0	83,7	-10,7 bc	87	3,3	0	1,7	11
Fritop ⁷⁾	15	3,8	99	9,7	19,7	72,2	15,6	81,6	-19,6 c	75	35	0,3	0	1,4
Govelino	10	6,8	106	10,7	22,4	72,5	15,6	83,7	-20,7 c	74	-	-	-	-
LSD									6,7	8,5				

¹⁾ Ved skridning.

²⁾ For høst. Skala 0-10, 0 = ingen lejesæd, og 10 = helt i leje.

³⁾ Basis, 14 pct. vand.

⁴⁾ Værdier med forskellige bogstaver er signifikant forskellige (p < 0,05).

⁵⁾ Konventionelt dyrkede.

⁶⁾ Måleblanding: Informier, KWS Extase, Kvium, Sheriff.

⁷⁾ Sorter ølmeldt firmaberalt sortsforsøg.

Sorterne KWS Extase, Pondus og Informier klarer sig udbyttemæssigt på niveau med måleblandingen i årets forsøg på Lolland. Informier og KWS Extase var også med i sidste års forsøg, med forholdstal for udbytte på henholdsvis 99 og 96. Sorten Fritop har været med i tre års forsøg, og klarer sig i årets forsøg, ligesom de øvrige sorter, på niveau med måleblandingen på lokaliteten med højt ukrudtstryk i Vestjylland, men har lavt forholdstal på lokaliteten på Lolland, og den har i observationsparcellerne haft en del angreb af brunrust.

Forsøgsserien er afsluttet.

Såtidspunkt betyder mere end rækkeafstand

> LARSE GELUND OLSEN,

INNOVATIONSCENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUG

Der er gennemført to forsøg med 6,25 cm, 12,5 cm og 25 cm rækkeafstand i vinterhvede. Kun i det ene forsøg er såningen gennemført ved begge de planlagte såtidspunkter.

Forsøgene er sået med en specialbygget såmaskine med ekstra såskær, er godet som den omgivende mark, og der

Øverst: Såtidspunkt har stor betydning for mængden af fremspiret ukrudt i vinterhveden. Parcellerne til venstre er sået 7. oktober og parcellerne til højre er sået 24. september. Nederst: Der er ikke radrenset i parcellerne på 25 cm rækkeafstand for udelukkende at undersøge effekten af rækkeafstand.